

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

"Фінанси для всіх: від особистих до міжнародних"

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська
Розробник:	Легкоступ Ігор Іванович, асистент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н.

Профайл викладача:	https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/legkostup-igor-ivanovych
---------------------------	---

Контактний тел.:	+380954109354
E-mail:	i.legkostup@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7557
---------------------------------	---

Консультації:	он-лайн консультації - згідно з графіком очні консультації – за попередньою домовленістю
----------------------	---

1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Фінанси для всіх: від особистих до міжнародних» належить до вибіркових загально університетських навчальних дисциплін здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Призначення навчальної дисципліни полягає у набутті або поглибленні знань з функціонування сфери фінансів та їх застосуванні у різних сферах суспільного життя.

2. Мета навчальної дисципліни: формувати теоретичні та практичні знання у студентів щодо змісту фінансів, грошових відносин, інвестиційної діяльності, функціонування фінансів у різних сферах життя людей, а також для академічних потреб.

3. Перереквізити. Навчальна дисципліна «Фінанси для всіх: від особистих до міжнародних» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти у першому семестрі другого курсу навчання.

4. Результати навчання

Вивчення дисципліни «Фінанси для всіх: від особистих до міжнародних» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК13. Здатність забезпечити доступ усіх економічних суб'єктів до якісних фінансових послуг з використанням сучасних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових джерел.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Р і к п і д г о т о в к и	с е м е с т р	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			к р е д и т і в	г о д и н	з м і с т о в и х м о д у л і в	л е к ц і й н і	п р а к т и ч н і	с е м і н а р с ь к і	л а б о р а т о р н і	С а м о с т і й н а р о б о т а	І н д и в і д у а л ь н і з а в д а н н я	
Денна ф.н.	II	IV	3	90	2	30	15		-	45	-	залік
Заочна ф.н.	II	IV	3	90	2	6	2		-	82	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма повна							Заочна форма повна						
	ус ь о го	у тому числі						ус ь о го	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Гроші, фінанси та засади управління фінансами													
Тема 1. Історія фінансової думки . Мета: розглянути історичний розвиток фінансової думки, основні економічні та фінансові школи, фінансову думку України.	7	2	1	-	-	4	9	2	-	-	-	-	7	
Тема 2. Гроші, грошова маса та інфляція. Мета: розглянути сутність види та функції грошей, грошовий обіг та грошову масу.	7	2	1	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	
Тема 3. Грошова система , валюта та валютний курс. Мета: розглянути грошову систему та її елементи, види валют, валютний курс та чинники, що впливають на нього.	6	2	1	-	-	3	4	-	-	-	-	-	4	
Тема 4. Фінанси та фінансова система. Мета: розглянути сутність та функції фінансів, структуру фінансової системи.	6	2	1	-	-	3	4	-	-	-	-	-	4	

Тема 5. Особисті фінанси та управління ними. Мета: розглянути зміст та склад особистих фінансів, засади управління ними.	10	3	2	–	–	5	8	2	1	–	–	5
Тема 6. Засади фінансового менеджменту у бізнесі . Мета: розглянути зміст та функції фінансового менеджменту у бізнесі, засади управління фінансами на підприємстві.	10	3	2	–	–	5	9	–	1	–	–	8
Тема 7. Кредитна система та засади теорії кредиту. Мета: вивчити зміст та склад кредитної системи, види кредиту, засади кредитування.	6	2	1	–	–	3	6	–	–	–	–	6
Разом за ЗМ 1	52	16	9	–	–	27	46	4	2	–	–	40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2.Публічні фінанси, фінансове посередництво та міжнародні фінанси											
Тема 8. Податки та податкова система. Мета: розглянути сутність та види податків, ключові характеристики сучасних податкових систем	5	2	1	–	–	2	6	–	–	–	–	6
Тема 9. Бюджет та бюджетна система. Мета: розглянути суть та склад бюджету, засади його складання, склад бюджетної системи.	5	2	1	–	–	2	6	–	–	–	–	6
Тема 10. Страхування та страховий ринок. Мета: розглянути засади страхової справи, види та методи страхування.	6	2	–	–	–	4	7	–	–	–	–	7
Тема 11. Фінансовий ринок та цінні папери. Мета: розглянути зміст та структуру фінансового ринку, види та призначення цінних паперів	6	2	1	–	–	3	8	1	–	–	–	7
Тема 12. Інвестиції та інвестування. Мета: розглянути зміст та види інвестицій, вивчити методи та засади інвестування .	9	3	2	–	–	4	9	1	–	–	–	8
Тема 13. Міжнародні фінанси та їх організація. Мета: розглянути міжнародні фінанси, засади	7	3	1	–	–	3	8	–	–	–	–	8

їх функціонування, міжнародні розрахунки												
Разом за ЗМ 2	38	14	6	–	–	18	44	2	–	–	–	42
Усього годин	90	30	15			45	90	6	2			82

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи*

№ п/ п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1.	Тема: Історія фінансової думки. Завдання: 1. Фінансова думка Київської Русі. 2. Фінансова думка Гетьманщини. 3. Маржиналізм. 4. Інституціоналізм та його роль у формуванні фінансової думки. 5. Сучасна фінансова думка України.	4	7
2.	Тема: Гроші, грошова маса та інфляція. Завдання: 1. Форми грошей та їх еволюція. 2. Модель грошового обороту. 3. Швидкість обороту грошей. 4. Наслідки інфляції. 5. Сутність та види грошових реформ.	4	6
3.	Тема: Грошова система , валюта та валютний курс. Завдання: 1. Створення і розвиток грошової системи України. 2. Грошово-кредитна політика. 3. Валютне регулювання. 4. Платіжний баланс.	3	5
4.	Тема: Фінанси та фінансова система. Завдання: 1. Фінансові відносини. 2. Фінансові ресурси. 3. Фінансова політика. 4. Фінансовий механізм	3	5
5.	Тема: Особисті фінанси та управління ними. Завдання: 1. Особисті заощадження, їх мотиви та чинники . 2. Роль домогосподарств у ринковій економіці. 3. Особисті фінанси, їх розвиток в умовах ринку.	5	5
6.	Тема: Засади фінансового менеджменту у бізнесі. Завдання: 1. Фінансові рішення та їх розробка. 2. Стратегія і тактика фінансового управління. 3. Мета та основні завдання фінансового менеджменту. 4. Економічний зміст та роль прибутку.	5	8
7.	Тема: Кредитна система та засади теорії кредиту. Завдання: 1. Функції кредиту. 2. Роль кредиту у ринковій економіці. 3. Способи нарахування відсотків. 4. Кредитні ризики.	3	6

8.	Тема: Податки та податкова система.. Завдання: 1. Податкова політика. 2. Нерямі податки 3. Місцеві податки. 4. Проблеми оподаткування.	2	6
9.	Тема: Бюджет та бюджетна система. Завдання: 1. Склад доходів бюджету 2. Склад видатків бюджету. 3. Бюджетний процес. 4. Бюджетний дефіцит.	2	6
10.	Тема: Страхування та страховий ринок. Завдання: 1. Медичне страхування. 2. Соціальне страхування. 3. Страховий ринок та його принципи.	4	6
11.	Тема: Фінансовий ринок та цінні папери. Завдання: 1. Іпотечні цінні папери. 2. Деривативи. 3. Фондова біржа.	3	7
12.	Тема: Інвестиції та інвестування. Завдання: 1. Інвестиційні ризики. 2. Портфельне інвестування. 3. Оцінка ефективності інвестицій.	4	7
13.	Тема: Міжнародні фінанси та їх організація. Завдання: 1. Міжнародні фінансові інститути. 2. Офшорні зони. 3. Міжнародні фінансові центри. 4. Міжнародні платіжні системи.	3	8
	Разом	45	82

* Самостійна робота здобувача з дисципліни «Теорія публічних фінансів» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення.

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмові контрольні роботи;
- реферати, ессе;

- глосарій;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять – обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

З навчальної дисципліни «Теорія публічних фінансів» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить два теоретичних питання з дисципліни, тестові завдання, глосарій.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: два теоретичних питання (по 15 балів за кожне), 2 тести – по 3 бали (сумарно 6 балів), та два терміни глосарію – по 2 бали (сумарно 4 балів).

По 15 балів ставиться за повне розкриття теоретичних питань. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

10 балів здобувач отримує за повні та правильні відповіді по тестам та глосарію.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання тестів відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)													Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	4		

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів

7. Рекомендована література – основна:

1. Конституція України від 28.06.1996. No 254к/96-ВР // Офіційний вісник України від 01.10.2010 р.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року із змінами та доповненнями. No 2456 – VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року із змінами та доповн. No 2755 - VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Васютинська, Л.А. Міжнародні фінанси : Навчальний посібник / Л. А. Васютинська. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9480/1/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf> (дата звернення 30.01.2024).
5. Глущенко А. С. Фінанси: Навч. посіб. Львів «Магнолія 2006», 2014. 440с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hluschenko_Alla/Finansy.pdf? (дата звернення 30.01.2024)
6. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: Підручник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/grushko_0002.pdf (дата звернення 30.01.2024).
7. Захарченко Н.В. Інвестування: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої школи / Н.В. Захарченко. Одеса : «Атлант ВОИ СОІУ», 2018. 184 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/Investuvannya-Zakharchenko.pdf (дата звернення 30.01.2024).
8. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
9. Міжнародні фінанси [тескт] навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Козака Ю. Г. Київ – Катовіце.: Центр учбової літератури, 2014. 348 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1369/1/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.Pdf> (дата звернення 30.01.2024).
10. Навчальні матеріали «Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?» для учнів 10, 11 класів. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi-pidruchniki-ta-navchilno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon/navchalni-materiali-finansova-gramotnist-finans-i-sho-chomu-yak-dlya-uchniv-10-11-klasiv> (дата звернення 30.01.2024)
11. Нікіфоров П. О., Грешко Р. І., Легкоступ І. І. Теорія публічних фінансів: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022.184 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4616> (дата звернення 30.01.2024)
12. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень : монографія. К. : Київський нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 480 с.
13. Пасічний М. Д. Фінансова політика держави: монографія. К : Київський нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 440 с.

14. Першко Л.О., Ріппа М.Б. Фінанси: навч. посібник. – Київ.: ПВНЗ «ІЕЕП», 2019. 388 с. URL: <https://ieep.org.ua/wp-content/uploads/lib/finance.pdf> (дата звернення 30.01.2024)
15. Романенко О. Р., Даниленко Л. П., Гладченко Л. П., Славкова А. А. Фінанси (для студентів спеціальності «Фінанси і кредит»): Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни [Електронний ресурс]. 2-ге вид. (зі змінами та доповненнями) К.: КНЕУ, 2013. 136 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197237814.pdf> (дата звернення 30.01.2024)
16. Світлична В.Ю. Гроші і кредит : підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 191 с.
17. Попович Т. Сім простих правил інвестування в акції. *Економічна правда*. 2022. 12 січня. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/01/12/681331/> (дата звернення 30.01.2024).
18. Теорія фінансів: підручник / Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін.; за заг. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.
19. Фінанси, банківська справа та страхування. Грошовий обіг і публічні фінанси : підручник для бакалаврів. / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2019. 296 с.
20. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf> (дата звернення 30.01.2024)
21. Фінанси : навчальний посібник / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтніна та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
22. Фінанси : підруч. / Юхименко П.І., Бойко С. В., Голубка С.М. та ін. ; за наук. ред. П.І. Юхименка, С.В. Бойко. К.: Центр учбової літератури, 2018. 416 с. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/5676/1/Finansy.pdf> (дата звернення 30.01.2024)
23. Фінанси : підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. 2-ге вид. переробл. і доповн. К. : Знання, 2012. 687 с.
24. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с.
25. Фінансова думка України : монографія у 3-х томах / П.І. Юхименко, С.В. Львовчкін, В.М. Федосов, С.І. Юрій; за заг. ред. проф. В.М. Федосова. К.: Кондор; Тернопіль: Економічна думка, 2010.
26. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с. URL: <https://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Teoriya-finansiv-YUhimenko-P.-I..pdf> (дата звернення 30.01.2024)

8. Інформаційні ресурси:

Офіційні сайти органів державного управління України
та міжнародних фінансових організацій

1. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua>
2. Державна служба фінансового моніторингу України - www.sdfm.gov.ua
3. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
4. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
6. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
7. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
8. Національний банк України – [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
9. Організація економічної співпраці та розвитку (ОЕСД) <http://www.oecd.org/>
10. Міжнародний валютний фонд – <http://www.imf.org/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – www.ucerps.org

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua